USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **X. H. V.,** zastoupený Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 963/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, č. j. OAM-395/LE-BA01-HA15-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 7. 2023, č. j. 17 Az 13/2023-39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je vietnamským státním příslušníkem, který v České republice podal v dubnu 2023 žádost o mezinárodní ochranu, a to poté, co více než dva roky pobýval v Rumunsku, kam vycestoval za prací. Ve Vietnamu i v Rumunsku má vysoké dluhy a v České republice by rád vydělal na jejich splacení a legalizoval svůj pobyt zde po nelegálním vstupu na území. Že by měl jiné potíže ve své vlasti, nesdělil. Žalovaný jeho žádost v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jako zjevně nedůvodnou, neboť žalobce neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a uvádí pouze ekonomické důvody. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu, kterou Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl.

[2] Krajský soud se ztotožnil se žalovaným, že splácení dluhů není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a z údajů sdělených žalobcem plyne, že motivy podání žádosti byly

jiné než azylově relevantní. Byly účelové povahy a představovaly projev snahy legalizovat svůj pobyt v ČR, čemuž odpovídá i předchozí pobyt v jiných evropských zemích, kde pracoval a o azyl nežádal. Socioekonomická situace žadatele nemůže být ani ve spojení s nízkou úrovní sociálního systému či pracovního trhu v zemi původu důvodem pro udělení azylu. K legalizaci pobytu na území ČR a získání pracovního povolení slouží jiné instituty.

[3] Podle krajského soudu žalobce svoji argumentaci v žalobě založil na tvrzení, že se ve Vietnamu obává vymáhání dluhů, a také na tom, že mu při návratu z ciziny hrozí obtíže kvůli chybějícímu sociálnímu systému ve Vietnamu a těžkostem s hledáním práce.

[4] Bylo na žalobci, aby označil důkazy k tvrzení, že ve vlasti nenalezne zastání vůči věřitelům, ten však nic k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného, neoznačil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel uváděl kasační důvod i podle § 103 odst. 1 písm. c), ovšem v tomto ohledu neuvedl žádnou argumentaci.

[6] Stěžovatel namítá, že bylo rozhodováno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a neúplného poznání o stavu bezpečnosti ve Vietnamu. Žalovaný téměř vůbec nezohlednil shromážděné podklady a nevázal je k aktuální situaci stěžovatele. Protože se napadený rozsudek ztotožnil s napadeným rozhodnutím, považoval ho za nezákonný a nepřezkoumatelný.

[7] I když krajský soud a žalovaný považují za důvod stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu strach z chudoby, má stěžovatel za to, že dostatečně prokázal důvodnost nároku na udělení azylu, neboť předestřel dostatečně jasný a konkrétní „azylový příběh“, který jasně dokládá možné pronásledování a hrozbu vážné újmy ze strany soukromých osob v případě návratu do vlasti. Hlavním důvodem jeho žádosti je strach z nemožnosti domoci se ochrany vlastního státu před věřiteli. Za stěžejní argument žalovaného i soudu pro neudělení azylu považoval to, že nebyla prokázána azylově relevantní újma. Informace Ministerstva zahraničních věcí sice popisují, že lichva je ve Vietnamu posuzována jako protiprávní jednání, nicméně z nich nevyplývá, že by stát takovéto jevy potíral nebo že by oběti lichvy měly zaručenou ochranu. Jestliže tedy žalovaný a krajský soud mají odlišný názor oproti tvrzení žalobce (který nemá reálně možnost žádnými listinnými či jinými důkazy své obavy podepřít), měla by být zpráva o zemi původu zpracována tematicky tak, aby byla použitelná jako podklad pro vydání rozhodnutí. Otázka důvodnosti udělení azylu pro pronásledování soukromými osobami byla nesprávně posouzena.

[8] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, resp. zamítnutí. Stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl jakékoli skutečnosti svědčící o tom, že by mu ve Vietnamu hrozilo

nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy. Argumentaci takového obsahu nepředkládá ani v kasační stížnosti, svou žádost o mezinárodní ochranu opírá pouze o ekonomické důvody.

[9] Mezinárodní ochrana může být žadateli poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odepřena ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. K tomu, aby mohl být učiněn takový závěr, je ovšem nutné, aby stěžovatel využil všech zákonných prostředků, které právní řád jeho země původu k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje, což však neučinil. Nelze tedy konstatovat, že by stěžovateli příslušné státní orgány odmítly či nebyly schopny poskytnout ochranu před kriminálním jednáním jeho věřitelů.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je včasná a projednatelná.

[11] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[12] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdil. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70). Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[13] Nejvyšší správní soud uvádí, že argumenty obsažené v kasační stížnosti se z velké části míjí s důvody, na nichž žalovaný založil svůj závěr o zjevné nedůvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu, které pak v rozsahu žalobních bodů přezkoumal krajský soud. Stěžovatelovy námitky se vůbec nesnaží zpochybnit rozhodnou skutečnost, a to že kromě ekonomických důvodů netvrdil existenci jiných důvodů, které by nasvědčovaly hrozícímu pronásledování v zemi jeho původu z důvodů dle § 12 zákona o azylu či hrozící vážné újmě v případě návratu. V argumentaci před správními soudy se objevuje pouze náznak obav z hrozící jiné újmy, která je předpokladem pro poskytnutí doplňkové ochrany. Je ovšem třeba říci, že v průběhu správního řízení žádné tvrzení o tom, že by mu v případě návratu do vlasti hrozila jakákoli, natož pak vážná újma, nevznesl. Kvalita kasační stížnosti je nízká, její obsah je málo individualizovaný. Soudu je z úřední činnosti známo, že se v podstatné míře shoduje s jinými kasačními stížnostmi podanými v poslední době týmž zástupcem ve prospěch jiných neúspěšných vietnamských žadatelů o mezinárodní ochranu, kterým jsou společné potíže s dluhy (viz např. usnesení NSS ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, nebo ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32). Argumentace nijak nezohledňuje, že v odkazovaných věcech byly posuzovány jednotlivé důvody pro udělení mezinárodní ochrany v § 12 až 14b zákona o azylu, ale ve stěžovatelově případě byla žádost v zákonné lhůtě zamítnuta jako zjevně nedůvodná, aniž by bylo co posuzovat, když stěžovatel

ve správním řízení uváděl pouze ekonomické důvody. Takové podání působí schematicky a šablonovitě.

[14] Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný. V podstatě jediným argumentem stěžovatele, který se však poprvé objevil teprve v žalobě, jsou obavy z věřitelů v případě návratu do vlasti, před nimiž mu stát není schopen poskytnout ochranu. Nejvyšší správní soud se opakovaně situací vietnamských dlužníků žádajících o azyl zabýval (srov. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, nebo již zmíněná usnesení č. j. 5 Azs 99/2023–31, a č. j. 10 Azs 219/2023–32 a další). Dospěl přitom k závěru, že ve Vietnamu jsou reálně zajištěny mechanismy účinné ochrany například u policie či jiného státního orgánu a že vietnamská legislativa postihuje případy lichvy. Nejvyšší správní soud uvedl, že je-li ve Vietnamu státními orgány postihována nejenom lichva, ale i samotné nelegální poskytování půjček (příjemce těchto půjček je považován za oběť trestného činu), nelze bez dalších konkrétních informací předpokládat, že dlužník nebude ze strany státních orgánů chráněn před výrazně závažnějším jednáním, které by spočívalo v násilném vymáhání těchto pohledávek (srov. usnesení č. j. 5 Azs 99/2023–31). Protože však stěžovatel žádné konkrétní informace nepředložil, nelze než uzavřít, že se může domáhat ochrany před věřiteli přímo v zemi původu.

[15] Nejvyšší správní soud žádný důvod k přijetí kasační stížnosti k věcnému posouzení neshledal.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů. Žalovaný s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů nemá, přestože byl procesně úspěšný.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2023

pokračování

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně
senátu